

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI. CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), AUGUST 17, 1943 STEVILKA (NUMBER) 191

NACIJI NA NORVEŠKEM OD-REDILI POZOR ZA INVAZIJO

Vsa dežela postavljena pod preki sod, načelnik policije usmrčen radi nepokorščine

NEKO POROČILO PRAVI, DA SO NACIJI ODSTAVILI VIDKUNA QUISLINGA

Iz Stockholma prihaja vest, da so nacija na Norveškem v strahu, da se vsak čas prične zavezniška invazija, proglasili so opozorilo. Ta vest, ki se o njej na uradno naznanilo, objavljeno v Oslu, pravi dalje, da so Nemci usmrtili civilnega načelnika norveške policije Gustava Eilifsen, ki je bil obtožen nepokorščine napram okupatorjem.

Odrejeno je bilo, da se polovi vse norveške oficirje, ki se še vedno nahajajo na Norveškem, z namenom, da se jih odloči v Nemčijo kot vojne jetnike.

Drastični dekret okupatorjev

Drastični dekret, ki ga je podpisal Vidkun Quisling, norveški premijer pod nacističnim režimom, je pozval v armado vse oborožene sile norveške policije, da se takozvane germanske udarne, kot se nazivlja Quislingova telesna straža, in pa norveško "Hird" organizacijo, isto skupina udarnikov.

Nemci so nervozni

Va te akcije se tolmači kot znak naraščajoče nemške nerazpoložnosti radi strahu, da se pri-

Rusi odkopavajo trupla žrtev, ki so jih masakrirali naciji v Orelu

David M. Nichol, ameriški reporter v Rusiji, je poslal iz Orela poročilo, v katerem podaja sliko groze in smrti, ki so jo pustili v mestu nacistični okupatorji.

Orel se je nahajal v nacistični oblasti skoraj dve leti. Omenjeni časnikar poroča naslednje:

Centralna ječa v Orelu je bila za časa nemške okupacije obkrožena s dvema vrstama žične ograde. Sovjetske bombe in naletni dinamiti je porušil krilo polopora, kjer je Gestapo držal politične jetnike, in zevajoče celice zro na okoličje, ki je služila kot tabor za vojne ujetnike.

Masno zakopavanje mrličev

Toda vse to ni nič v primeri z grozovitostmi, ki se jih sedaj odkriva v zagrajenem prostoru. Kot razvidno, so naciji izkopali jarek, ob katerem je položena lesena ograja, potem pa so napolnili jarek z masami žrtev rastle. Ko je število dober tisoč, je jarek daljšal, dokler ni dosegel dolgotosti 250 čevljev.

Toda žrtev je bilo več in več, in kar so naciji skopali nadaljnjih sedem nekoli krajših jarkov in jih napolnili z mrliči.

Trupla znane pevke najdeno

Zgodaj letos so naciji očitno začeli zakopavati trupla svojih žrtev na nekem drugem kraju, katerega se še ni odkrilo. Zakopavanje se je našlo skupine trupel na dveh krajih izven mesta.

V enem grobu, v katerem je bilo 11 trupel, je bilo truplo uke Belove, katero se je spoznalo po njeni usnjati aktovki. Bila je ustreljena skozi glavo od zadaj.

Edini novi grobovi poleg ječe so oni sovjetskih letalcev, ki

Zavezniki se bližajo Mesini

Sovjetska armada se bliža Brijansku.

Z zavezniškega stana v Afriki se poroča, da ameriške in angleške čete vztrajno prodirajo naprej in da se nahajajo samo še 10 milj od Messine, ki je že v območju topniškega ognja.

Zadnja vest pravi, da so Amerikanci zasedli mesto Millazzo, 14 milj od Messine.

Vesti z ruske fronte javljajo, da medtem ko je pri Harkovu položaj nespremenjen, pa se ofenziva pred Brijanskom uspešno nadaljuje. Sedaj so Rusi samo še 15 milj od Brijanska.

Naši fantje-vojaki

Za deset dni se nahaja na dopustu Frank H. Gaenik, sin Mr. in Mrs. Frank Gaenik, 18915 Muskoka Ave. Odešel bo nazaj na svoje službeno mesto v Terrace Island, South Carolino, v soboto. Prijatelji so vabljeni, da ga obiščejo.

Pismo iz domovine

Dne 9. avgusta je Mrs. Josephine Bajc, 510 Prospect St., Fairport Harbor, O., prejela pismo od svojega brata Franca Grzelj, iz Julijeke pokrajine, pri Trstu, katero je bilo pisano na 10. aprila, t. l. Brat ji piše, da je pismo po neki ženski oddal, da ne ve če ga bo prejela, (na kakšen način ga je oddal ne pove, pismo nosi cenzuro le od francoskih oblasteh). Glede zdravja piše, da je dobro, skrbi se za tri leta nahaja pod orožjem. Zadnje pismo od njega so prejeli marca meseca, ko se je nahajal v Tuniziji. Drugi sin Viktor, star 17 let, je tudi pri vojaki. V splošnem pa piše, da se nahajajo vsi letniki 1900-1926 pod orožjem.

Na obisku

Rojak Frank Zdravje je prišel prejšnji petek na obisk k svojim znancom in prijateljem v Cleveland. Zadnjič je bil tukaj pred 20. leti, ob priliki otvoritve Slov. nar. doma. V Barbertonu je živel dolgo vrsto let, nakar se je preselil v North Ontario, Canado, kjer živi zadnjih 15 let. V Clevelandu mu zelo uga-ja in rekel je, da se najbrže vrne čez par mesecev in ostane tukaj za stalno. V Canado se je vrnil danes in pred odhodom je naročil posebne pozdrave za družino Louis Zupančič, 1140 E. 67 St., kjer se je nahajal za časa obiska, za sina Johna, ki je bival v Barbertonu, a je zadnji četrtlet odšel v armado, za sina Franka in družino bratranca Andy Zupce, ki bivajo v Barbertonu.

Seja Prog. Slovenk

Jutri večer, dne 18. avgusta se vrši seja Progressivnih Slovenk, kr. št. 2, v prostorih Medkulturne knjižnice na E. 55 St. in St. Clair Ave. Po seji bo predavala Irma Kalan, ter tudi razkazala bo zanimivosti knjižnice. Članice so vabljenje, da se seje in predavanja udeležijo, ter da pripeljejo s seboj tudi svoje prijateljice.

OPOMINI ZA RACIONIRANJE

SLADKOR
Znamka št. 14 iz War Ration Book je stopila v veljavo dne 16. avgusta in velja za 5 funtov sladkorja do konca oktobra.

RDEČE ZNAMKE
(za meso, maščobo, olje in sir)
Rdeče znamke T in U so veljavne do 31. avgusta.

Rdeča znamka V stopi v veljavo 18. avgusta in bo veljavna do 31. avgusta.

MODRE ZNAMKE
(za konzerve in hrano iz ledenic ali dehidrirano)
Modre znamke R, S. in T. ostanjejo v veljavi do 20. septembra.

Avtomobilisti dobe rezervne dele za avte

War Production Board jamči 30 milijonom ameriškim avtomobilistom, da bodo imeli na razpolago zadostno število novih in popravljenih bistvenih sestavnih delov, potrebnih za vzdrževanje v dobrem stanju vseh bistveno potrebnih avtomobilov v letu 1944.

Upoštevan je bil tudi problem, kako preskrbeti sestavne dele za vozove starejšega tipa, one osebne in tovarne avtomobile, ki bi bili v normalnih razmerah že zdavnaj odšli v staro železo. Uradniki WPB zdaj pravijo, da bo radi racioniranja novih vozov potrebno, da ostanejo ti stari v prometu — vsaj toliko časa, dokler bodo njih poglavitni deli ostali porabni.

Po določbah tega programa bodo morali posestniki avtomobilov v trenutku, ko bodo kupili nov ali popravljen sestavni del, oddati onega, ki bo nadomeščen. Ta postopek bo onemogočil posameznikom, da nakopičijo zaloge takih delov in bo dal vsem enako priložnost, do si preskrbe nove sveče, karburatorje, generatorje in druge bistvene sestavne dele.

DIJAŠKI NEMIRI NA MADŽARSKEM

CARIGRAD, 9. avgusta (AP). — Preteklo soboto so izbruhnile v Budimpešti dijaške demonstracije, radi katerih so bili ministri poklicani na izredno sejo. Poročilo trdi, da je del ministrskega sveta, z ministrom financ na čelu zahteval, da nastopi vlada proti dijakom z največjo strogostjo, dočim je druga skupina predlagala naj vlada odstopi.

Glasom teh vesti je moral predsednik Nikolas von Kalley poseči vmes, ker se je razgovor spremenil v prepir; Kalley je pozneje o stvari poročal regentu Horthy-u.

RACIONIRANJE DOMA KONSERVIRANEGA ŽIVEŽA

Vsaka oseba vaše rodbine sme oddati do 50 kvartov doma konzerviranega živeža v teku enega leta, ne da bi zahtevala odgovarjajoče znamke za živež. Ako pa ta živež prodate, ga ne morete smatrati kot darilo, in v tem slučaju morate zahtevati znamke za živež, po 8 točk za kvart ali 4 točke za funt.

Doma konzervirana hrana, katero prispevate za šolske prireditve ali podobno, je vključena v omenjenih 50 kvartih. Preko 50 kvartov smete oddati le, ako poberete odgovarjajoče znamke za količine, ki presega-jo to število. Znamke morate oddati svojemu domačemu ration boardu.

Msgr. Hribar zlatomašnik

Zupljani fare Marije Vnebovzete v Collinwoodu so prošlo nedeljo proslavili zlato mašo Msgr. Vitusa Hribarja, ki zadnjih dvajset let vodi omenjeno slovensko župnijo. Slavnostnemu verskemu opravilu so prisostvovali mnogi cerk. funkcijonarji, med drugim tudi clevelandski škof Hoban. Pridigo je imel ob tej priliki kanonik Oman iz Newburgha. Zvečer se je slavnost zaključila v Slovenskem domu na Holmes Ave., na katerem je zlatomašniku izrekel čestitke v imenu mesta župan Frank J. Lausche.

ZAVEZNIKI NE BODO PRIZNALI RIMA KOT ODPRTEGA MESTA

Jasno je, da Amerika in Anglija ne verjmeta deklaraciji Badoglijevega režima

VOJAŠKA KOMANDA BO VZTRAJALA, DA ITALIJA BREZPOGOJNO KAPITULIRA

Koncem prošlega tedna je svetovanje med ameriškim in britskimi štabnimi načelniki, sevil, da namerava proglasiti Rim za odprto mesto, v poizkusu da odvrne nadaljne zračne napade na mesto. Ampak zelo dvomljivo je, da bodo Amerikanci in Angleži deklaracijo vzeli v poštev, ker očitno nimajo vere v Badoglijev režim.

Poudarja se, da se bo tako deklaracijo upoštevalo le tedaj, ako bi se podalo neoporekljive dokaze, da se Rim več ne uporablja za vojno proti zavezni-

kom.

Svarilo pred prezgodnjimi namdani

Italijanska vlada se sama zaveda, da samo njena izjava, da se bo Rim proglasilo za odprto mesto, ne pomeni nič, dokler ne pride do sporazuma z zavezniki glede pogojev, pod katerimi bi se to zgodilo.

Rimski radio je objavil svarilo na prebivalce Rima, da naj se ne udajajo prezgodnjim namdam v tem pogledu, kajti od strani zaveznikov ni bilo še nobenega odziva glede vladine izjave.

Odločitev pride kmalu

Iz Quebeca, kjer se vrši po-

Jugoslovanski patrioti bijejo "velike boje" v Vzhodni Bosni

WASHINGTON, 10. avgusta (ONA) — Jugoslovanski patrioti bijejo velike bitke v gorskih predelih Ozren in Majevica v vzhodni Bosni. Moskovski radio je poročal danes v neki česki oddaji, katero so zabeležili monitorji Zedinjenih držav, da so zasedli precej krajev, in so pregnali okupatorjeve čete.

"Partizani so zavzeli mesteca Gradačac, ter tam zajeli nekaj ujetnikov, med katerimi se nahajajo tudi častniki," pravi omenjena radio oddaja. "V okraju Doboj—Derventa—so zasedli mesteca Tešanj po trdem boju.

"V bližini Varaždina so hrvaški partizani potolkli italijanski topniški polk in se polastili precejšnjih množin vojnega materijala."

Mladinske ustaške organizacije

WASHINGTON, 9. avgusta (ONA) — Bolgarski radio poroča, da se je pridružilo 400,000 hrvaških fantov in deklet uradnim ustaškim mladinskim organizacijam, v dobi po "osvoboditvi" Hrvaške.

Ustaška organizacija, kateri načeljuje nacistična marioneta dr. Ante Pavelić ima zdaj 48 središčnih uradov, 200 odsekov in 1,200 lokalnih skupin, v katerih se nahajajo trije oddelki članstva: otroci od 7 do 11 let, potem od 11 do 15 let in mladeniči in mladenke od 15 do 21 let. Bolgarska oddaja omenja o tem:

"Mladina je podvržena vojaškemu in nacionalnemu socialističnemu vežbanju."

6 BOJNIH LADIJ IZGUBLJENIH

Iz Washingtona se poroča, da je Amerika v teku operacij zadnjih dveh mesecev izgubila 6 bojnih ladij, med katerimi je en submarin, dva rušilca in tri manjše ladje.

Kupujte vojne bonde in vojno-varovalne znamke, da bo čimprej poraženo osiše in vse, kar ono predstavlja!

Če so oni sovjetskih letalcev, ki

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po razmašlacu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:

(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:

(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Harold J. Laski:

BADOGLIO PRIDOBIVA ČAS

(Brezlično iz Londona)

Čedalje bolj jasno postaja, da je kljub padcu Mussolinijevega režima največja skrb Badoglio-a in njegovih pristašev, da po možnosti ščitijo in rešijo one interese v Italiji, ki so najbolj odgovorni za fašistično stranko in vlado. Radi tega je vsak dan bolj neobhodno, da zedinjeni narodi neizprosno zahtevajo takojšnjo in brezpogojno predajo Italije, ter brzo in s povdarmom ukrepejo vse potrebno, da nadomeste Badoglio-a taki italijanski predstavniki, s katerimi se bo mogoče pošteno pogajati za predajo brez pogojev.

Badoglio-jeva igra zavlačevanja ne more imeti drugačnih posledic kot da pomaga osišču.

Predvsem, kar je najbolj važno, to zavlačevanje daje Hitlerju potrebni čas, da poskrbi za slučaj katastrofe v Italiji, ne le strogo v pogledu Italije same, kar bi že veljalo tisočim vojakom zedinjenih narodov, da bodo morali umreti, temveč tudi v pogledu razmer na Balkanu, kjer je neobhodno potrebno, da propade vpliv osišča.

Drugič pa bo to zavlačevanje ohranilo vse petekolonske in kvizlinge, ki se bodo nadalje, da jim bo dovoljeno spletkariti tako dolgo, da bodo njih dragocena življenja rešena, ako bi se le britanska in ameriška vlada odločile, da se z njimi pobotajo — kar bi bil nov način darlanizma, v katerem izdajalec, ki se še pravočasno okrene, dobi za svojo izdajstvo nagrado namesto kazni.

Tretjič pa je to zavlačevanje pogubno, ker radi nje izgubljajo svojo voljo sile ljudske revolte v Italiji sami in v satelitskih deželah centralne Evrope in Balkana — in to v trenutku, ko so po dolgih letih obupne agonije zopet začele napredovati. Predsednik in premier ne smeta, iz strateških in moralnih vidikov, dovoliti, da bi uspelo Badoglio-u izogniti se edini nalogi, kateri se more koristno posvetiti, namreč da preda o pravem trenutku vso Italijo v takih razmerah in pogojih, ki bodo dale zavznikom največje ugodnosti za prihodnjo fazo proti poglavitnemu sovražniku, Hitlerju.

To zavlačevanje bi moglo imeti za nas jako resne posledice. Prvič bi se moglo zgoditi, da se Nemci polaste italijanskega vojnega brodograja, kar bi imelo brez dvoma velik vpliv na položaj v vzhodnem Sredozemlju. Drugič pa bi moglo privedi do tega, da Nemci temeljito razrušijo vsa italijanska letališča, predvsem ona v centralni in severni Italiji. To bi onemogočilo zedinjenim narodom za daljši čas, da bombardirajo mesta v južni Nemčiji in Avstriji, ki so do zdaj ostala nepoškodovana in pomagajo vzdrževati nemško moralo, katero je porušenje Hamburga in ruhrskega revirja začelo lomiti. Tretjič pa bo tako morda Nemčija začela v italijanskih mestih izvajati politiko požgane zemlje tako, da bi bile vse tovarne in instalacije, katerih se nameravamo posluževati, uničene. Tako politika požgane zemlje v Italiji bi nam mogla ustvariti nove probleme v pogledu prehrane italijanskega naroda, ki bo za nas ravno takrat posebno težko breme.

Nikako tudi ne smemo pozabljati, da bo po vsakem dnevu zavlačevanja s strani Badoglio-a naša pot preko italijanskih alpskih grebenov in skozi Avstrijo v Nemčijo bolj utrjena in da bodo tam nastanjene močnejše posadke. Tako vidimo, da v vseh ozirih to zavlačevanje le pomaga Hitlerju, da podaljša vojno.

Predlagam torej, da predsednik in premier postavita trdno mejo Badoglio-ovim zvižacem in mu stavita rok od naprimer 48 ur, v teku katerih jima mora biti dostavljena izjava, da se Italija preda brezpogojno — v nasprotnem slučaju bosta morala ravnati z režimom Badoglio-a kot z nekakšno novo obliko zveze Italije z Nemčijo. Maršal in njegovi pajdaši bi odgovarjali za posledice. Ako ne bi prišlo do predaje v tem roku, bi morali zavzniki ne le z nova začeti napadanje italijanske celine z vsemi silami in v največjem obsegu, temveč bi morali tudi dvigniti proti Badoglio-u in njegovemu pomilovanju vredne-

mu gospodarju vso ogromno težo demokratične dinamike v Italiji.

To je silno važna stvar. V Milanu, Turinu in morda malo manj v Trstu, Genovi in Florenci, je vse pripravljeno za revolucionarni podvig ljudskih množic. Stavke in izgrede se dogajajo vsak dan, dočim je zvestoba vojaštva več kot dvomljiva. Ves ustroj uprave škriplje in le s težavo vrši svoje posle. Badoglio si z vsemi sredstvi, ki so mu na razpolago, prizadeva, da zaduši to ljudsko gibanje. Vedno več vojaštva prihaja v velika mestna središča. Proti-fašistični politični ujetniki prihajajo iz zaporov. Obljubljajo, da se bodo vršile preiskave proti koruptnim fašističnim predstavnikom. Propagando za mir na podlagi predaje duše ne zatirajo, a v različnih vojaških distriktih so dodeljena odločilna mesta častnikom, o katerih misli Badoglio, da jim more zaupati.

Predsednik in premier podpirata, akoravno le posredno, Badoglio-a v njegovem prizadevanju, da utrdi svojo pozicijo — to radi tega, ker sta odločno odklonila, da se dovoli izgnanim političnim predstavnikom povratek v Italijo, kjer so njihova imena vsakomur znana in kjer bi njihov poziv množicam, naj se dvignejo proti novemu agentu hitlerizma, brez vsakega dvoma naletel na ogromen odziv. Naša naloga je, da porušimo zares in uničimo organizirane sile v Italiji, predvsem v armadi, na katero se naslanja Badoglio. Vsak dan, katerega izgubimo, ojači te organizirane sile, zavlačuje naš končni pobed do zmage in cena, katero bomo plačevali za ta izgubljeni čas, bodo življenja ljudi, ki bi se sicer rešili.

Težko je uiti vtisu, da narekuje to držanje, smer mišljenja, katerega poglavitni motiv je strah pred ljudstvom. Poglejte sestavo Foreign Office-a, preglejte uradništvo State Department-a in prečitajte si imena onih, ki načelujejo Amgot-u (Allied Military Government of Occupied Territories). Ali moremo od njih pričakovati, da bodo poklicali na pomoč ljudske mase, katere bi mogle pomesti v stran vse one interese v Italiji, ki imajo svoje vsopredne interese v Foreign Office-u, State Departmentu in Amgotu?

Z globokim spoštovanjem svarim predsednika in premiera, da ljudske množice zedinjenih narodov nečesto žrtvovati niti enega samega vojaka ali mornarja v cilju, da bi mogla Savojska dinastija nadalje vladati ali pa, da bi bilo stariški rodbini Colonna v Rimu dovoljeno, da še nadalje obdrži v rokah preostanke svoje nekdanje oblasti, ali končno, za interese velikih podjetij kot na primer Pirelli-ja, da bi se jim prihranilo kazen prevrata.

Predsednik in premier se ne nahajata v svojih visokih uradih za-to, da bi mogla svet napraviti varen za ono kapitalistično demokracijo, ki je bila leta 1939 še vedno pripravljena, pobotati se s pomočjo svojih milijonarjev in aristokratov, z Mussolinijem in s Hitlerjem. Dobila sta ta visoki urad le zato, ker je ljudstvo mislilo in verovalo v to, da to pot pripravljata resnično zmago svobode in demokracije. Čas je, da nastopita napram Badoglio-u tako, da bo ta vera zadobila temelje, na katerih bo varna in sigurna. Predolgo smo čakali.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago, Ill.

Naše gibanje

Od 22. julija do 5. avgusta so se nam prijavile sledeče nove podružnice: št. 69 SANS, New York, N. Y., nastala iz dr. št. 56 SNPJ; št. 83 SANS, Walsenburg, Colo., nastala iz dr. št. 299 SNPJ in št. 101 ABZ; št. 84 SANS, New York, N. Y., nastala iz Slovenskega samostojnega bolniškega podpornega društva. Dne 5. avgusta je ta organizacija štela štirinosemdeset podružnic.

Zanimanje za našo stvar že sega preko meja te velike dežele. Kajti te dni je nam iz Kirkland Lake v Kanadi sporočil tajnik tamošnjega društva št. 619 SNPJ Max Skube, da bo poskusil s pomočjo drugih tamkajšnjih slovenskih ustanov ustanoviti našo podružnico.

Kakor poroča tajnica podružnice št. 56 SANS za milwauško okrožje sestra Mary Mucish, je dalo dr. št. 520 SNPJ iz Cudahyja, ki šteje samo dvanaest članov, že \$53.50 za SANS; ta denar je nabrala med to maloštevilno društveno družino Tilka Borstner in sklep, da daruje vsak član tega društva enodnevno plačo v tem letu za SANS, še zmeraj drži.

V istem času, t. j. od 22. julija do 5. avgusta — so prispevale sledeče podružnice: št. 3 SANS, Pittsburgh, Pa., \$140.13 (\$25.00 od te vsote je podaril Slovenski narodni dom v Pittsburghu); št. 8 SANS, West Newton, Pa., \$13.80; št. 15 SANS, Springfield, Ill., \$7.50; št. 21 SANS, Cleveland, O., \$150.00; št. 22 SANS, Midway, Pa., \$10.75; št. 24 SANS, Virden, Ill., \$3.09; št. 25 SANS, Chicago, Ill., \$5.50; št. 30 SANS, Sharon, Pa., \$100.00; št. 32 SANS, Cleveland, O., \$6.00; št. 38 SANS, Aemetonia, Pa., \$25.00; št. 39 SANS, Cleveland, O., \$500.00; št. 40 SANS, Kemmerer, Wyo., \$14.25; št. 48 SANS, Cleveland, O., \$149.00; št. 56 SANS, okrožje Milwaukee, Wis., \$125.00; št. 63 SANS, Brooklyn, N. Y., \$13.00; št. 78 SANS, Bridgeville, Pa., \$160.00; št. 79 SANS, Girard, O., \$100.00; št. 83 SANS, Walsenburg, Colorado, \$20.00.

Podružnice št. 48 SANS, Cleveland, O., nam je te dni poslala tudi še \$10.00 za 50 izvodov Čokove brošure.

Shodi, seje, sestanke in prireditve

Iz urada podružnice št. 56

Odprto pismo delničarjem Slov. Del. Doma

Mr. John E. Lokar nam je poslal naslednje poročilo:

Ni moj namen, začeti kako prerekanje v javnosti, ampak zdi se mi, da je moja dolžnost, vas vse na nekaj opozoriti. Pred nekaj mesecem dni sem položil resignacijo kot predsednik in član direktorija. Vzroke za to sem navedel na omenjeni seji. Naj moje delo v prilogi Doma tekom zadnjih dvanajstih let govori samo zase.

Priložena je natančna kopija moje resignacije, ki je bila poslana direktoriju:

164 Huntmere Ave.
Cleveland, Ohio
5. avgusta, 1943

Direktorij
Slov. Del. Doma,
Cleveland, Ohio

Cenjeni:

Z globokim obžalovanjem polagam tem potom svojo resignacijo kot predsednik Slov. Del. Doma in kot član direktorija, ki stopa v veljavo takoj.

Moji razlogi so sledeči:

Direktorij je zanemaril protekcijske investicije \$13,000 s tem, da je samovoljno najel upravnik, ki je nesposoben upravljati

SANS za Milwaukee in okolice se nam poroča, da bo ta podružnica imela tamkaj Slovenki dan dne 12. septembra letos v prostorih S. S. Turn Hall. Podružnični blaginjski sestri Josephini Schlossar, ki je tudi načelnica odbora za prodajanje vojnih vladnih obveznic med Slovenci v Milwaukeeju in okolici, je uspelo dobiti tisto dvorano za cel dan 12. septembra. Tako bodo imeli Slovenci v milwauškem okrožju svoj dan takrat in predsednik našega narodnega sveta Etlbin Kristan je povabljen za glavnega govornika v slovensčini ob tisti priliki. V prid nakupovanju vojnih vladnih obveznic pa bo govoril v angleščini nekdo iz Washingtona na tistem zborovanju. Kakor je čuti, bodo imeli tamošnji Slovenci tudi veliko parado tisti dan.

Kakor se nam poroča, se v Clevelandu pripravljajo na to, da si ustanovijo Osrednji odbor, ki bo poleg drugega dela tudi pomagal voditi naše gibanje v veliki clevelandski slovenski selbini. V ta namen se je že vršila ena seja vseh štirih clevelandskih podružnic Slovenskega ameriškega narodnega sveta.

Drugi tak sestanek bodo imeli dne 20. avgusta. Nanj so povabljeni poleg krajevnih podružničnih odbornikov in odbornic tudi vsi clevelandski člani širšega in izvrševalnega odbora te organizacije pa uredniki vseh slovenskih listov v Clevelandu. Tedaj se bodo izvolili odborniki za Osrednji odbor in zasnovali priprave za shod, ki se bo vršil enkrat proti koncu meseca septembra ali pa v začetku oktobra.

Naši ljudje v Indianapolisu bodo imeli dne 22. avgusta v Slovenskem narodnem domu skupno sejo vseh društvenih zastopnikov in zastopnic, da se izvoli stalni odbor za SANS.

Znani slovenski tenorist Tomaž Cukale bo imel pred svojim odhodom k vojakom koncert dne 31. oktobra v Češki ameriški dvorani na 1438 W. 18. St. v Chicagu. Pol čistega prebitka te glasbene prireditve pojde v enakih deležih za Slovenski ameriški narodni svet in slovenski pomožni odbor. Vstopnice so že na prodaj po 50 centov in se lahko dobio tudi pri vseh slovenskih društvih v Chicagu.

tako investicijo. On ni imel to-zadevno nobene skušnje, in ni nikoli upravljal ali vodil nikakega kegljišča. Kolikor meni znano, ni niti pada na kakem kegljišču nikoli povoščil. Res je, da je najel štiri aleje na Lake Shore boulevardu, in da je bil po dveh tednih prisiljen zapreti vrata. Toda na kegljišču ni nikoli delal.

Opazke, ki so bile odprto izrečene proti bivšemu upravniku, nazivajoč ga raketirja, itd., so bile neumestne. Kajti bivšega upravnika se ni nikdar vprašalo, da-li želi ostati v službi, niti ni bil nikdar obtožen ali najden kriv slabega gospodarstva ali nepoštenosti.

Manipulacija od strani nekaterih članov direktorija, da se iznebi Skufce za vsako ceno, ne glede na to, koliko škode bo trpel Dom, je bila očitna.

Moja izjava na seji, da je Mr. Coff stopil v stiko z Mr. Perdanom, predno so ga direktorji v to pooblastili, in predno je bil Skufca vprašan, ako želi delo, se sedaj lahko dokaže, ako direktorij to želi. Coff je stopil v stiko s Perdanom, predno je bil pooblaščen od direktorija, in je Perdanu staval ponudbo.

K temu naj dodam, da bo va-

še kegljišče upropaščeno vsa neizkušene uprave. Imeli bomo na razpolago zelo malo lig celotno dečkov za postavljanje kegljev, in vaš promet, ki bi moral sijajno uspevati tekom vojne časa, bo pokazal definitivno zadovanje. Prerokujem vam, da bodo skupni dohodki od vašega kegljišča nazadovani za 40 odstotkov, in da bodo ekonomski direktoriju odkrili, da niso hranili niti centa pri plačah, da so povzročili Domu več tisoč dolarjev čiste izgube.

Odpodili boste od Doma kegljarjev čiste izgube. Odpodili boste od Doma kegljavce, ki so napravili Slovenski dom institucijo, na katero so bili lahko ponosni.

Pristavim naj še, da prav isti direktorji bili nasploh zgradbi tega kegljišča, in zgradbe itega niso mogli prečiti, so sedaj izmanipulirali spremembo uprave, ne da imeli kaj vzrok za to. Jaz sem bil goreč zagovornik te naprave, toda čutim, da nočem imeti takega opravka s skupino, ki prinesla sramoto tej instituciji.

Zeleč vam vso srečo, ostajam s spoštovanjem,

JOHN E. LOKAR

P.S. Kopija te resignacije objavljena v časopisih, tako bodo delničarjem znana dejstva.

Nacisti so sklenili iztrebiti svobodoljubne Jugoslovane

Moritve in pokolji, gerilska vojna in lakota so vzele življenje že 700.000 Jugoslovanov v teku dveh let nacistične okupacije njihove domovine. K temu številu neposrednih smrtnih slučajev, povzročenih od nemškega novega reda, velja pristoiti še na tisoče ranjenih in pogrešanih otrok, katere uničujoča stradanja in strah, in vsi oni delavci, katere so poslali v Nemčijo na suženjsko delo izkoriščevanja.

Zanesljiva poročila iz jugoslovanskih virov, katere je prejel OVI govore o strahotah nacističnega terorja v Jugoslaviji, katere je primerjati edinole s krutostjo nemškega postopanja s Poljaki in Židi. Po navadi je Nemčija zahtevala od zaslužnjeh narodov edinole "sodelovanje", kar pomeni hlapčevstvo in suženjost. Večino Jugoslovanov pa je sklenila popolnoma iztrebiti.

Jugoslovanske oblasti v tujini dobivajo vsak dan dolge sezname ljudi, ki so bili pomorjeni pod to ali ono pretvezo. V tem kraju je bilo 20 "komunistov". V enem drugem je zopet 10 "saboterjev". V Srbiji streljajo vsak dan mnogo ljudi "v znak maščevanja za uboj nemškega vojaka" — ali zaradi skripovanja upornikov — ali ker so osumljeni, da sodelujejo z jugoslovanskimi partizani. Vse jugoslovanske ozemlje je posejano z Lidicami, z vsemi in mesti, katerih razvaline so postale spomeniki razsajanja in bestialnosti nacistov.

Nacisti sodijo, da so Jugoslovani zakrivali troje zločinov. Prvi je, da je večina tega naroda slovenska, torej "ne-arijska". Drugi, Jugoslovani so se drznili upreti se fuhrerjevimi armadam — upirati se jim dobro in močno — že takrat, ko je napadel njihovo domovino. Tretji, oni zdaj odklanjajo "razsodnost", ki bi jim narekovala, zavzeti določeno jim mesto v nacističnem socialnem redu in se pokoriti volji zmagovalca. Vsi napori kvizlinga Nedića, ki je upal pridobiti narod za sodelovanje z nacisti, so vzbudili le zasmeh in nadaljevanje boja s podvejeno silo s strani partizanov.

Seznam zverstev osišča v Srbiji je prav posebno strahoten.

Glasom poročil jugoslovanske vlade v izgnanstvu, je svetni narod zdaj izpostavljen trpljenju in moritvam kakršnih koli tovnega zgodovina še nikdar zabeležila.

Na Hrvaškem je narod do la sit režima sodelovanja. Pavelićem, ki se vzdržuje vladni edinole z grožnjami strahom. Poročila, ki prihajajo iz Hrvaške, trde, da "marsikateri, ki se pod nebu krečejo cestah in po deželi kot nažla ustaši, se ponoči spreminjajo v borbene patriote, ki napadajo nacistične vojaške oddelke". Poglavitni živi v svoji prestonici, obkrožen od močnih stražarjev, razven v spremstvu močnih izbrane telesne straže ojačen oddelkom Gestape. Ljudstvo ne vidi, razven ob jako rednih prilikah, ko sedi v svojem klopnem avtomobilu, kateri spremljajo težko oboroženi stražarji na motornih kolesih.

Razlučeni jugoslovanski triotri se v trenutkih odmorov nečujejo in pripovedujejo, lo, ki se je razširila po vsam zemlji njih nesrečne domovine. Norčujejo se in bahajo se, "Neodvisna hrvaška država" največja v vsej Evropi, kajti na ima "svojeja kralja v Budimpešti" svojega regenta v Budimpešti sedež svoje vlade v Berlinu, meje ta država sploh nima.

KITAJSKA IN NJENI ZAVJANI

Kitajsko primerjajo s svetom človekom, ki si je napravil hrbet preveč težko breme na na pot. Ljudje so mislili, da bo mogel priti niti eno milo daleč. Toda on je prišel, in je svoj breme ne samo on ljo, ampak dve, tri, štiri, in celo dvanajst. In potem ljudje mislili, da je on na vek in da more tako breme čeno nadaljevati.

To zaupanje v Kitajsko stoji sedaj, ko stopa v svet vratolomne vojne. Zato leto, ki je bilo od vseh najtežje se je končalo na njeno kom. Toda kitajski narod gleda na prihodnje leto ne samo kot bo, ki bo od njih zahteval pogum in napore, ampak kot čas, ki jim bo prinesel ljubljeno pomoč od zavazanih.

MLADA BREDA

POVEST

SPISAL DR. IVAN PREGELJ

(Nadaljevanje)

20. Na veji se trese rosna kapljica.

"Marjanica, ali še ni nič salate na vrtu?"

Marjanica je začudena pogledala Anico. Odkod sedaj salato, ko je še sneg in slana. V istem hipu pa se ji je obliče razvleklo v dobrodušen nasmeh in je odvrnila:

"Je ni še, ne. Pa če da Bog tako vreme, ne bo dolgo trajalo, ne, pa jo boste jedli. Je že lepo od nas, da ste tako lepo odzdravili. Prav res, lepo. Ste še malo slabi, pa bo že Bog pomagal in bo!" Za hip je Marjanica prestala, potem pa je vprašala skrivnostno:

"Ali se bojite kaj? Bo kmalu, kaj ne?"

Anici je šinilo nekaj rdečice v blede obraz, in sklonila je glavo.

"Kaj se boste bali!" je pripomnila Marjanica.

"Oh," je dejala za trenotek pozneje Anica, "ničesar ni pripravljenega. Ta bolezen! Se povojev nimam."

"Hm!" je odvrnila Marjanica in pri sebi je mislila: "Druge se bojijo drugače. Ta pa misli na povoje. Pa je še tako revna. Ljubi Bog, daj, daj, da naj malo pride prej k moči." Na glas je Marjanica pripomnila tole:

"Za to se prav nič ne mudi. Se jih da naplести v vasi. Pa je že lepo od vas, da že zdaj mislite na vse to. He, Anica, le veselo in pogumno, kaj! Kdo bi si mislil, glejte no." In Marjanica je pri vsej tej vspodbudni govorici pozabila pravega namena in začela s predpasnikom brisa-

ti oči. Ko pa je opazila, da se je Anica vznemirila, je silno srdito viknila:

"Neumni ste, če kaj poslušate mene, staro norico! Prav res, staro norico!" In Marjanica je pustila Anico samo. In tedaj so prišle nad Anico čudne misli. Čudna čustva, nikoli poznana! Nemir in nestrpnost čakanje in veselje brez meje in v hipu zopet velika pobitost. Vse od bolesti do veselja, od strahu do tihe, zadovoljne, sanjam podobne sreče je valovalo v njenem srcu. Zdaj pa zdaj se je zavleda Anica in zašepetala sama vase:

"Kdaj bo?"

V naslednjem hipu pa je že zopet, sama ne vedoča kaj hoče, ponavljala:

"Salate bi rada!"

Sam ljubi Bog vedi, kje je bila dobila Marjanica krožnik berivke. Z veselja zarečim obrazom je hitela k Anici. Toda ta se ni zveselila. Bleda je slone-la ob postelji in iz oči, široko-razprti, je gledal strah, strah in samo strah.

Tedad je Marjanica vrgla berivko v stran in letela v vas, da se je le kadilo za njo.

"Tam doli pri cerkvi je stal cerkovnik. Strašno radoveden mož je bil."

"Kam pa, kam?" je vprašal Marjanico dobrodušno.

"Pojdi se smilit, dedec!" je odvrnila razgreta dekla.

"Aha," je dejal cerkovnik in videl prihajati Marjanico z Zaplutarico. Stopil je ženskama naproti, dasi ga je Marjanica merila z divjimi pogledi.

SONNY DUNHAM "America's foremost trumpet and trombone stylist," brings his popular band to CEDAR POINT August 13 thru 19. Dorothy Claire is the winsome miss who is his featured vocalist.

"Aha," je dejal in se smehljaj sam vase. In s čudovito mirnostjo je gledal nemirnost Marjanico in si napolnil oguljen živček s tobakom. Tako nekaj samozvestnega je bilo v možu, kakor v poveljniku, ki je zopet enkrat pognal sovražno vojsko v beg. Pa je bil lahko samozavesten. Tam nasproti cerkve mu je stala hiša. Pet oken je bilo v hiši. Izza vsakega je gledala kodrasta glavica. "Hudirja," je mislil cerkovnik, "pa še vsi niso!"

Okolu treh po noči je bilo, ko je ustavil tuj vozni dol ob mlino, in je skočil iz voza v topel kožuh zavil gospod in se ozrl nekako razočaran. V tistem hipu se je odločila od mlina sem senca in pristopila h gospodu:

"Kar za menoj gospod!"

"Kaj v breg?" je vprašal prišlec. Toda mož pred njim je bil že onstran brvi, in gospod je šel za njim. Molče sta v mrak odeta moža spela v breg. Ko sta prišla na Peč, je naprej idoč mož obstal, pokazal onemu, ki mu je sledil, na razsvetljena okna v hiši in se naslonil ob oboje voza, ki je gledal izza lope.

Tako je slonel mož dolgo in strmél gori na razsvetljena

okna, in zdela bi se bilo človeku, da spi. Pa ni spal. Ne, toda vernejšega vojaka bi si človek ne bil mogel misliti.

V hlevu je zamukalo neko živinč. Tedaj se je pokazal na vratih, ki so se škripaje odprla, pastir Anže. Mož pod lopo se je prebudil iz zamišljenosti in krenil nekam. Anže pa je stopil h koritu, zajel vode in se umil. Potem se je ozrl ali videč, da ni nikogar pod lopo, je zamodroval:

"Ali Tomaža luna trka?"

Pa je hotela nesreča, da je bil Anže baš danes na vse zgodaj silno lačen. In nič hudega sluteč jo mahne v kuhinjo. In ker je našel na ognjišču ogenj, je sedel za ognjišče. Pa je prišla Neža in ga je spodila neusmiljeno. Hočeš, nočeš je krenil Anže iz kuhinje in zadel na Marjanico in že hotel naproti ljudomili stranki ugotoviti svojo pravico, da se sme greti za ognjiščem, zlasti če je teš in lačen. Pa je slabo naletel.

Tedad je Anže obupal, krenil spet v hlev, zaril se iz same trdoglavosti še enkrat v seno in zadremal v drugo, potem, ko je bil domislil, da je to jutro posebne vrste jutro, in da če Tomaža luna trka, so ženske danes obsedene.

Zbudil ga je glas zvončka. Planil je kvišku in skozi vrata in skoro padel čez Jerico, ki je klečala na dvorišču pri vratih in molila, med tem, ko je duhovnik ravnokar stopal v hišo. Anže se je zgrudil k dekletu na kolena.

(Dalje prihodnjik)

K SMRTI SLIKARJA UMETNIKA JAKOPIČA

(Posneto iz "Slovenca" do dne 25. aprila)

"Slovenec" je opisal pogreb umetnika Jakopiča, ki je bil pokopan na Zalah v kapelici sv. Jožefa. Ta pogreb je bil prava narodna manifestacija.

Ob grobu velikega pokojnika se je poslovil od njega v imenu društva likovnih umetnikov predsednik, g. Saša Santel, ki je med drugim povdaril:

Dragi Jakopič! V imenu društva slovenskih likovnih umetnikov Ti izročam, nepozabni mojster, zadnje iskrene pozdrave vseh njegovih članov, slikarjev in kiparjev. Tvoje ime ni bilo samo ime našega najmarljivejšega tovariša — bilo je več kot to: označba za dobo, v kateri se je povzpela slovenska likovna umetnost do neslutnega razmaha. Iz nemškega Monakovega si presadil nove, sveže ideje slikarstva na slovenska tla, a vendar nisi bil nikdar posnemoval, temveč si od začetka sledil le svojemu čudežnemu notranjemu nagonu, ki je iskal vedno nove načine barvnega izražanja. Kratko je nato očrtal pokojnikovo življenje, ki je velikokrat našlo zadoščenje v raznih velikih stremljenjih. Ni bil mlajšim samo učitelj, temveč tudi kot velik filozof. Kot filozof ni nikdar gledal na malenkostne razmere z ozkega strankarskega vidika, marveč mu je bila vedno le pred oči velika ideja dobrote in lepote.

G. Santel je nato podčrtal v glavnih obrisih pokojnikovo borbo za razvoj in napredek našega sodobnega umetniškega življenja.

BY LOUIS RICHARD

"THAT LITTLE GAME" Inter-nat'l Cartoon Co., N.Y.—By B. Link

SQUIRE EDGEWATE.—The "Maid in America" Problem

How to declare war on the Axis

I being of sound mind, and madder than all get out... do hereby personally DECLARE WAR ON THE AXIS... and to make it stick, I am doing, or shall do one of the following four things mighty quick

1 Set aside as much of my pay as I can in War bonds through the Payroll Savings Plan. If I am signed up already I'll raise my sights.

3 If the Plan hasn't been installed in my plant... I will talk to my superiors, and see if it can't be adopted right away.

2 If I am working in a plant where the plan is installed but I haven't signed up yet... I will do it today.

4 If I am unable to get in on the Payroll Savings Plan, I will go to my local bank where they will help me start my own personal plan.

SIGNED: (Your name goes here)

YOU'VE DONE YOUR BIT --- NOW DO YOUR BEST!

BOOST YOUR BOND BUYING THROUGH THE PAYROLL SAVINGS PLAN

This advertisement is a contribution to America's all-out war effort by

Enakopravnost

Uspehi ruskih gerilcev

MOSKVA, 2. avgusta (ONA) — Polom nemške poletne ofenzive je sledil neuspehu druge nemške ofenzive, katero so bili poskusili prej z isto tako negativnim uspehom proti partizanskemu pokretu.

V začetku meseca marca je začela nemška armada na Ruskem precejšnje število obsežnih operacij na vsem okupiranem ozemlju. Posluževali so se jako močnih oddelkov, včasih po več divizij, katerim so bili pridruženi oddelki tankov in letal. Te čete so ojačali s posebnimi izbranimi policijskimi silami.

Nemški namen je bil, da obkolijo gerilske postojanke, vsako posebej in jih do zadnjega moža pokoljejo. Te operacije so se začele meseca marca in so se nadaljevale do trenutka, ko so Nemci začeli svojo poletno ofenzivo.

Najlažje nam bo oceniti doseženi uspeh, ako pričtamo uradna poročila nemške komande. Dne 30. maja je naznanila: "Gerilske sile v ozadju srednjega sektorja centralne fronte so popolnoma uničene." Toda malo pozneje, dne 2. julija je drugo nemško uradno poročilo javilo, da se "nadaljujejo srđiti boji" v istem sektorju.

Resnica je, da Nemci sploh ne morejo poslati v boj zadostnih sil, da bi ugonobili vse številne gerilske oddelke. Polnoštevilni polk namreč ne more biti kos gerilskemu oddelku, ki šteje na primer komaj 100 mož — ako pomislimo na to, kakšnih ogromnih sil bi se morali posluževati Nemci, da iztrebijo na tisoče takih manjših gerilskih oddelkov, je lahko verjetno, da je ena sama gerilska skupina vlekla za nos polnoštevilni nemški polk mesec dni in pol.

V enem predelu tega ozemlja so izgubili Nemci 40 odstotkov svoje kolone. Izgube gerilcev so bile neznatne. To je zato, ker gerilci vedno udarjajo iznenada in iz zasede. Dolgo časa se umikajo, vse dokler iznenada ne

preidejo v napad in iz zasledovanih postanejo zasledovalci. Vsaka ped terena jim je znana, tako da jim ni težko povsod prevariti sovražnika in se izve-

sti iz vseh nastavljenih zank. Tudi danes še nadlegujejo neštivilni gerilski oddelki nemške čete globoko v ozadju za bojiščem.

Točna postrežba

Trgovcem, obrtnikom in posameznikom bodo zastopniki "Enakopravnosti" točno in zadovoljivo postregli, najsibo pri oglaševanju ali poročevanju novic, ako jih pozovete, da se pri vas zgledajo.

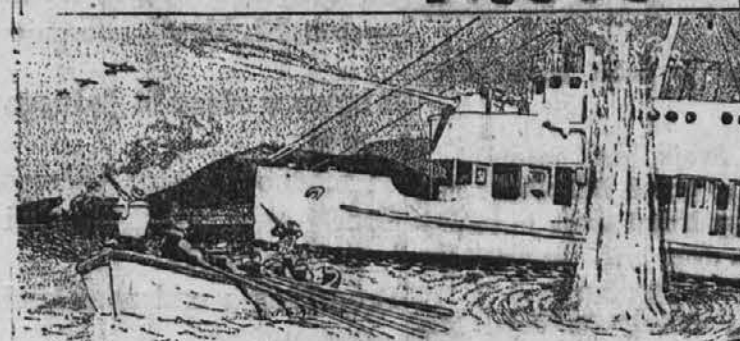
Za st. clairsko okrožje ter za newburško in zapadno okolico je zastopnik:

Mr. John Renko, 1016 E. 76 St.

Za collinwoodsko in euclidsko okolico:

Mr. John Steblaj, 1145 E. 169 St.,
IVanhoe 4680

UNITED NATIONS FACTS

FIRST JAP ATTACK

ON THE U.S. NAVY WAS NEARLY 4 YEARS BEFORE PEARL HARBOR WHEN THE U.S.S. PANAY WAS BOMBED IN CHINA ON THE YANGTZE RIVER, DECEMBER 12, 1937... REMEMBER?

LIN SEN, PRESIDENT OF CHINA, HAS CALLED THE UNITED NATIONS THE BEGINNING OF UNIVERSAL BROTHERHOOD

TO CONTINUE TO FIGHT AGAINST THE JAP, 40 MILLION CHINESE HAVE TREKKED OVER 1000 MILES WESTWARD, CARRYING WITH THEM 452 FACTORIES, MORE THAN 100,000 TONS OF SALVAGED MACHINERY, SCHOOLS, BANKS, PUBLISHING HOUSES!

PUSTOLOVŠČINE

DOBREGA VOJAKA
ŠVEJKA
V SVETOVNI VOJNI
JAROSLAV HAŠEK

(Nadaljevanje)

Enoletnik se je zamislil: "Vi ste iz Kralup, kajne? Ali želite izginiti brez sledu ali pa hočete biti težko ranjeni in obležati za drathindernisi? — Tam lahko ležite lepo ves dan z zlomljeno nogo. Ponoči Rus s reflektorjem razsvetljuje našo postojanko in vas opazi; misli, da izvršujete izvidniško službo in začne na vas pošiljati granate in šrapnele. Ogromna je vaša zasluga za vojsko, zakaj na vas je sovražnik zafrekal toliko municije kakor za cel bataljon, a vaši po zraku leteči udje prepevajo pesem velike zmage... Skratka, vsak pride na vrsto in vsakdo se odlikuje v našem bataljonu. Recimo meseca septembra ne ostane od našega bataljona prav nič drugega nego tle listi slavne zgodovine, ki bo govorila k srcem vseh Avstrijancev. Konec tega, konec nekrologa sem si že sestavil: Čast spominu padlih junakov! Njihova ljubezen do monarhije je bila najvetejša ljubezen. saj je našla svoj vrhunec v smrti. Naj se s spoštovanjem izrekaajo njih imena, kakor n. pr. ime Vanjka. Oni pa, ki občutijo izgubo najluje, naj si ponosno otarejo solze, saj so bili padli — junaki našega bataljona!"

Telefonist Chodunsky in kuhar Jurajda sta z velikim zanimanjem poslušala Marka, ki je listal po svojem rokopisu in dejal: "Stopita bliže, gospoda! Tu — stran 15.: telefonist Chodunsky je padel dne 3. septembra skupaj z batajonskim kuharjem Jurajdo. Junaštvo brez primere. Telefonist je tri dni noč in dan branil telefonsko žico v svoji blindaži, kuhar pa mu je prihitel na pomoč s polnim kotlom vrele juhe, s katero se je vrgel na sovražnika ter širil okoli sebe grozo in poparjenost. Krasna je bila smrt obeh. Telefonista je raztrgala mina, kuharja pa so zadušili strupeni plini. Z vzklikom: Es lebe unser Bataillonskommandant! sta izdihnila oba..."

In pogovarjali so se dalje. — V napol odprtih dverih vagona se je pojavila glava poročnika Duba. "Ali je tukaj Švejk?" je vprašal. "Spi, pokorno javljam, gospod lajtnant," je odgovoril Marek. "Ako vprašam po njem, vi, enoletni prostovoljec, morate takoj skočiti in ga poklicati." "To ni mogoče, gospod lajtnant: on spi." "Torej ga zbudite! Čudim se, da niste tega že storili. Vi me še ne poznate. A ko me spoznate..." Marek je začel buditi Švejka. "He, Švejk, gori, vstani!" "Ko so goreli Odkolkovy mlini," je godrnjal Švejk in se prevlil na drug bok, "so prišli gasilci celo z Vysočan..." "Zdaj vidite," je dejal Marek vladno poročniku, "da ga budim, a da ne gre." Dub se je raztogotil. "Kako se imenujete, enoletni prostovoljec? — Marek? — Aha, to ste tisti enoletni prostovoljec Ma-

rek, ki je sedel zmerom v arestu, kajne?"

"Da, gospod lajtnant. Predelal sem enoletni tečaj tako rekoč v kriminalu, a bil sem že redegradiran, to se pravi, ko so me izpustili iz divizijskega sodišča, kjer se je izkazala moja nedolžnost, sem bil imenovan za batalionsgeschichtsschreiberja in so mi pustili lastnost enoletnega prostovoljca."

"Pa ne ostanete dolgo prostovoljec," se je drl Dub, ves rdeč v obličju; "za to že poskrbim jaz!"

"Prosim, gospod lajtnant, da me odvedete na raport," je rekel resno Marek.

"Z menoj se ne igrate!" je dejal Dub. "Jaz vam dam raport! Saj se še srečava, in sakramentski vam bo žal, ko me spoznate, ker me zdaj še ne poznate!"

Poročnik Dub je togoten odhajal od vagona ter je v razburjenju pozabil na Švejka. Še pred trenutkom je imel najboljši namen, da pokliče Švejka in mu ukaže: Dihni vame! In gotovo bi dognal tako, da se Švejk vdaja prepovedanemu alkoholizmu. Zdaj pa je bilo že prepozno, kajti ko se je čez pol ure zopet vrnil k vagonu, so bili medtem razdelili med moštvom črno kavo z rumom. Švejk je bil že pokonci, in ko ga je Dub poklical, je skočil kakor srnjak iz vagona.

"Dihni vame!" je zatulil nanj poročnik Dub. In Švejk je zasopel vanj, kakor kadar gorki veter raznaša preko polja vonj iz tovarne za špirit.

"Po čem smrliš?" "Po rumu, gospod poročnik." "Vidiš! Zdaj te imam!" je triumfalno Dub.

"Da, gospod poročnik," je pri-trdil Švejk brez najmanjšega razburjenja. "Pravkar smo fasali rum za kavo, in jaz sem najprej izpil rum. Ako pa je, gospod lajtnant, kakšna nova

naredba, da se mora piti najprej kava, potem šele rum, prosim oproščenja. Prihodnjič se to ne zgodi več."

"In čemu si smrčal, ko sem bil pred pol ure tu pred vagonom? Saj te niso mogli zbuditi."

"Pokorno javljam, gospod lajtnant, da nisem vso noč spal, ker sem mislil na lepe čase, ko smo še pri Vesprinu delali manevre. Takrat..."

Brez besede je odšel Dub, v zadregi majal glavo, a se takoj vrnil in rekel Švejk: "Zapomnite si vsi, da pride čas, ko boste cvlili pred menoj!"

Več ni mogel povedati in odšel je k štabovemu vagonu. Tam je stotnik Sagner pravkar zasliševal nekega nesrečnika od 12. kompanije. Predvedel ga je bil narednik Striad. Vojak je bil, že zdaj v skrbeh za svojo varnost v zakopih, odnekod privlekel s pločevino obite dverce strašen, izbuljenih oči, izgovar-svinjaka. Zdaj je stal tu pre-jajoč se, da je hotel vzeti dverce "s seboj v dekunge proti šrapnelom" ter se hotel zavarovati.

Poročnik Dub je takoj uporabil priliko za dolgo pridigo, kako se mora vojak vesti, kakšne so njegove dolžnosti napram državi in monarhu, ki je najvišji poveljnik in vojni gospod. Seveda, ako so v bataljonu taki življi, jih je treba iztrebiti, kaznovati in zapreti...

Dubovo čevkanje je bilo tako neokusno, da je stotnik potrkal krivcu po rami in mu dejal: "No, saj ste imeli najboljši namen! V bodoče pa ne delajte več tako, ker je neumnost. Te dverce nesite lepo zopet nazaj, kjer ste jih vzeli in — vrag vas vzemi!"

Poročnik Dub se je vgriznil v ustnice, a bil je prepričan, da je odvisno le še od njega, da se ne preneha v bataljonu vsa disciplina. Zato je obhodil vnovič vso kolodvorsko okolico. Ob nekem skladišču z madjarsko-nemškim napisom, da se ondi ne sme pušiti, je našel vojaka, ki je sedel in čital novine. Bil je ž njimi tako zakrit, da mu Dub ni videl našitkov pod brado. "Habt acht!" je zakričal nanj; madjarski vojak od polka, ki je stal v Humennem v rezervi, pa je vstal, potlačil novine v žep in, ne da bi salutiral, počasi odšel. Poročnik Dub je šel za njim, a madjarski vojak je le pospešil korake in se nato okrenil, porogljivo dvignil obe roki kvišku ter se izgubil med kočami za cesto...

Četrt ure nato je vlak vozil dalje na Novo Čabyno mimo požganih vasic Brestov in Veliki Radvanj. Bilo je videti, da so se vršili tod resni boji. Pobočje Karpotov je bilo razrito po zakopih, ki so se bili od grape do grape, in povsod so bile velike jame od granat. Videli so se novi mostovi in ogoreli tramovi starih mostnih prehodov. Kakor bi bila tu delovala armada ogromnih krtov. Cesta za rečico je bila razdrta in razbita, a ob nji je bilo videti steptana polja,

koder se je bila valila vojska. Povsod cunje avstrijskih uniform. Za Novo Čabyno je na starem, ožganem borovcu med vejami visel škorenj avstrijskega pešca s kosom goleni. Bile so videti šume brez listov in brez iglic, drevesa brez vrhov in razstreljene samotne koče.

Le počasi se je pomikal vlak po novih, v naglici zgrajenih nasipih. Bataljon je torej lahko temeljito užival radosti bodoče vojne in se je ob pogledu na vojaška pokopališča z belimi križci po planinicah in opustošenih pobočjih pripravljaval polagoma, a gotovo na polje slave, ki se zaključuje z zablato avstrijske čepice, zibajočo se na belem križu.

Nemci s Kašperskih Gor; ki so sedeli v zadnjih vagonih in so še v Milovicah na postaji kravkali: Wann i kumm, wann i wieda kumm, so od Humenna dalje čisto utihnili. Uvideli so pač, da je mnogo onih, čijih čepice so zdaj že na grobeh, šele nedavno prepevalo isto pesem, kako bo lepo, ko se vrnejo in ostanajo vedno doma s svojo ljubico...

(Dalje prihodnjič)

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. HE. 3028
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

Mali oglasi

HIŠNE

Izkušnja ni potrebna
Tedenska plača
Proste ob nedeljah
Ugodne delavske razmere
Zglasite se pri hišniku
Hotel Westlake

MOŠKE IN ŽENSKKE

se potrebuje za

splošna tovarniška dela

6 dni v tednu
48 ur dela na teden
Plača za ZACETEK
Moški 77½c na uro
Ženske 62½c na uro

Morate imeti izkazilo državljanstva in prestati zdravniško preiskavo.

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE
1256 W. 74 St.

National Carbon Co., Inc.

SAMOSTOJNO DRUŠTVO LOŽKA DOLINA

Uradniki za leto 1943 so sledeči: predsednik Frank Baraga, 7702 Lockyear Ave.; podpredsednik Jernej Krasovec; tajnik Frank Bavec, 1097 East 66 St Henderson 9183; blagajnik i zapisnikar John Leskovec, 13716 Darley Ave.; nadzorniki John Lokar John Sterle in Charles Koman.

Seje se vršijo vsako tretjo sredo v mesecu v S. N. Domu, št. 4 staro poslopje. Društvo sprejme nove člane od 16 leta do 45 leta s prosto pristopnino ter zdravniško preiskavo.

Društvo plača \$200.00 smrtnine in \$7.00 na teden bolniške podpore za \$1 mesečine. Za sprejem ali pregled novih članov so vsi slovenski zdravniki. Za nadaljne informacije se obrnite na društvene odbornike.

TOVARNISKO DELO

100% obrambna tovarna
Izkušnja ni potrebna
Plača na uro, poleg "overtime"
Če ste sedaj zaposleni pri obrambnem delu, morate predložiti izjavo, da lahko sprejmete drugo delo.

The Draper Mfg. Co.

E. 91 St. in Crane

1 blok južno od Union Ave.

MOŠKI

18 do 60 let
STROJNI OPERATORJI
in
UČENCI
Visoka plača

CLEVELAND CAP
SCREW CO.

2921 E. 79 St.

HOTEL STATLER

Ima odprto delo za:
ČISTILCE—izkušnja ni potrebna — po dnevi ali ponoči; za vsakovrstno snajenje v hotelu. Tedenska plača. Uniforme.

ZENSKKE ZA PRIPRAVO JEDIL. — Izkušnja ni potrebna. ZENSKKE za pecivo, kuhinjsko in delo pri counterju ter za kuhanje. Tedenska plača, obedi in uniforme.

Zglasite se pri EMPLOYEES ENTRANCE, E. 12 St., soba št. 335, 9-5 dnevno; 9-1 ob sobotah.

Proda se

od 10 do 40 akrov dobro obdelane zemlje, na lepem ravnem prostoru v South Madison, O. Zglasite se pri lastniku Joe Kroflič, Dayton Rd., Madison, Ohio.

Mali oglasi

ŽENSKKE

STROJNE OPERATORICE
in
UČENKE

Visoka plača

CLEVELAND CAP
SCREW CO.

2921 E. 79 St.

VOZNIKI TRUKOV

Težaki za zunanje
delo

na

PREMOGOVNEM JARDO

STRAŽNIK

Visoka plača na uro in
"overtime"

Stalno delo

Sprejme se nedržavljanec

GOFF-KIRBY CO.

1718 COLLAMER AVE.,
od Euclid Ave.
East Cleveland

TEŽAKI

za

SPREJEMNI ODDELEK

ODDAJNI ODDELEK

STAVBINSKI ODDELEK

SPLOŠNA DELA ZUNAJ

Plača od ure

The Cleveland
Tractor Co.
19300 Euclid Ave.

Ako iščete

dobrega popravilalca za vse čevlje, pridite k nam. Vedno prvo vrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno polno logó finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

HIŠNIK

IZKUŠNJA NI POTREBNA

TEDENSKA PLAČA

PROST OB NEDELJAH

Ugodno delavsko razmerje

Zglasite se pri oskrbniku

Hotel Westlake

IŠČE SE MOŠKE

za delo v mlekarni; izurjeni ali ne-izurjeni.

UNIJSKA PLAČA. STALNO DELO

HILLSIDE DAIRY

Warrensville Center Rd.

vokal Mayfield Rd.,

Cleveland Heights, O.

FA. 9100

Zanesljivi moški in ženske
za obrambno delo z bodočim
jo v mirnem času za

Sprayers, pomočnike in tesarje
Morate imeti izkazilo državljanstva.—Plača od ure.

DI-NOC MFG. CO.
1700 LONDON RD.

Zglasite se med 9. in 12. uro
2. in 5. uro.

Mlekarniški pomočniki

Dobra plača od ure za zunanje
tek; povišek v 30 dneh, 90 dneh

6 mesecih in 1 letu.

TELLING BELLE-
VERNON CO.

3740 Carnegie Ave.

Oglašajte v - - - Enakopravnosti

ALI JE TREBA VAŠO STREHO NANOVO POKRITI?

Naša trdka je poznana kot ena najboljših v tem oziru, in delo, ki ga izvršimo je prvovrstno in zadovoljivo v vsakem oziru. POPRAVLJAMO FORNEZE IN VRSMO KLEPARSKA DELA. POKLICITE NAS, CE RABITE NOVO STREHO. DALI VAM BOMO PROBAČUN BREZPLAČNO

Universal Roofing Service

1515 ST. CLAIR AVENUE

Tel.: CH. 8376-8377 — OB VEČERIH: ME. 4767

POPOLNA RAZPRODAJA

VSE ZALOGE

Ogrinove Dept. trgovine

15333 WATERLOO RD.

RAZPRODAJA JE ZDAJ V TEKU

in se bo nadaljevala, dokler ne bo razprodana
vsa zaloga do golih sten

Potrebščine za moške, ženske in otroke

TUDI POPOLNA ZALOGA

obuvala za vso družino

Blago je predvojna zaloga.

Vse 100% fine kakovosti

TEH VREDNOSTI NE MORE NIHČE DUPLI-
CIRATI... PRIDITE IN JIH VZEMITE!

Kupite zdaj, dokler je še zaloga kompletna